

Info til stuefugleejere om ornitose

**Juli
2018**

Der konstateres jævnligt tilfælde af ornitose hos mennesker i forbindelse med håndtering af stuefugle, herunder undulater, parakitter og papegøjer. Dette er sket i forbindelse med besøg på fugleudstillinger, ved indkøb af nye fugle og ved besøg i andre fuglehold.

Det er derfor vigtigt, at du tager en række forholdsregler ved håndtering af stuefugle, især ved udstillinger eller ved indkøb af fugle.

Hvordan beskytter du dig mod ornitose?

- Brug maske (åndedrætsværn), der beskytter mod indånding af støv, når du håndterer dine stuefugle. Brug også meget gerne briller og handsker. Det er vigtigt, at du vasker og desinficerer hænderne, når du har håndteret fuglene. Håndsprit er velegnet som desinfektionsmiddel.
- Ved transport af stuefuglene, f. eks. til udstilling eller samling, bør de ikke anbringes inde i bilens kabine. De bør enten transporteres på en trailer eller i et separat bagagerum, hvorfra der ikke er luftcirkulation til kabinen.
- Når stuefuglene kommer til udstillingen/samlingen og skal håndteres, bør der igen anvendes maske og gerne briller og handsker. Husk at få vasket og desinficeret hænderne efter håndteringen.
- Bure, der har været anvendt ved transporten af stuefuglene, skal rengøres. Det anbefales, at der bruges åndedrætsværn, briller og handsker ved rengøringen. Alt synligt snavs skal fjernes, og der skal vaskes med sæbevand, før der desinficeres med 1 % Virkon S (kan købes på apoteket og hos foderstofforhandlere). Den samme procedure kan anvendes ved rengøring og desinfektion af stationære bure.

Hvordan undgår du at få ornitose ind i dit fuglehold?

- Undlad at indkøbe fugle, som ikke er fuldstændig sunde og raske. Bed gerne sælger bekræfte, at fugleholdet kun består af sunde og raske fugle.
- Hvis du indkøber nye fugle, er det vigtigt, at du anbringer dem i en separat karantæne, inden de sættes sammen med andre fugle. Det anbefales at karantænenes varighed er på mindst 30 dage, for at se om de udvikler tegn på sygdom. På den måde kan du forebygge, at en eventuel smitte spredes til det øvrige fuglehold. Det er også vigtigt, at de nyindkøbte fugle, som er i karantæne, håndteres efter de fugle, du allerede har i dit fuglehold, således at du ikke slæber smitte rundt til dine øvrige fugle.
- Det er lovpligtigt at føre optegnelser over til- og fraførsel af fugle, og det er en god ide at have lister over hvilke andre fuglehold, du har haft kontakt med. Disse oplysninger er vigtige ved sygdomsudbrud for at kunne fastlægge, hvor smitten stammer fra, og hvordan den kan være spredt.

Hvad er ornitose?

Ornitose er en smitsom sygdom og en zoonose, dvs. en sygdom som kan smitte mellem dyr og mennesker. Ornitose kaldes også papegøjesyge, fordi sygdommen især ses hos papegøjer og papegøjelignende fugle, men den kan også findes hos duer, høns, kalkuner, fasaner og ænder. Sygdommen skyldes smitte med bakterien *Chlamydophila psittaci*. Ornitose findes udbredt over hele verden. I Danmark ses tilfælde hvert år både hos fugle og hos mennesker.

Hvordan smitter ornitose?

Bakterien findes i afføring og sekreter fra næsebor og næb hos fugle. Ornitose overføres ved direkte kontakt mellem fugle samt mellem fugle og mennesker eller indirekte via fjer eller indånding af forstøvet afføring eller sekreter.

Hvilke symptomer ses ved ornitose hos fugle?

Når en fugl er blevet smittet med ornitose, vil der oftest gå 5-14 dage, før den begynder at udvise symptomer.

Der kan ses øjenbetændelse, luftsækbetændelse, lungebetændelse, betændelsestilstande i kæbehuler, bughinde, lever og milt. Der kan også ses forskellige uspecifikke symptomer som nedstemthed, almen svækkelse, væggtab, luftvejssymptomer, flåd fra øjne og næsebor, gul-grøn diarré og/eller øget dødelighed.

Ænder og duer vil ofte ikke vise symptomer på sygdom selvom de er smittet.

Hvilke symptomer ses ved ornitose hos mennesker?

Hos mennesker, der smittes med ornitose, vil der typisk gå 5-14 dage, før symptomerne begynder, men længere tid er rapporteret. Ornitose giver typisk influenzalignende symptomer, ofte tilkommer der tør hoste, som kan ledsages af brystsmerte og vejrtrækningsbesvær. I nogle tilfælde fører infektionen til alvorlig lungebetændelse med påvirkning af andre organer (lever, milt, hjerte mv).

Har du mistanke om ornitose?

Den ansvarlige for et fugle- eller fjerkræhold skal ved mistanke om ornitose straks tilkalde en dyrlæge.

Er der mistanke om ornitose hos mennesker, skal egen læge kontaktes.

Læs mere

Du kan du læse mere om ornitose på Fødevarestyrelsens hjemmeside:

<https://foedevarestyrelsen.dk/dyr/dyresundhed/dyresygdomme/ornitose-papegoejesyge>

Læs mere om ornitose hos mennesker på Statens Seruminstutts

hjemme-side: <http://www.ssi.dk/service/sygdomsleksikon/o/ornitose.aspx>

Lovstof: Bekendtgørelse om ornitose

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=191452>